

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

با گلرُخانِ بگوئید، ما را به خود پذیرند
از عاشقانِ بی‌دلِ سواره دست گیرند
دردی است در دل ما، درمان نمی پذیرد
دستی به عاشقانِ ده، کنز شوقِ دل بسیرند

تقدیم بر سلاله پاک پیامبر رحمت ﷺ، عالم ربانی، بزرگ معلم قرآن،
ولی امر مسلمین جهان، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه ای مد ظله العالی

سرشناسه

حاج ابوالقاسم، محمد، ۱۳۵۴
Hajj Abu al Qasim, Mohammad

عنوان و نام پدیدآور : درسنامه حفظ قرآن کریم سطح ۲: تحلیل چرایی، چگونگی و اصول
کلاس داری حفظ قرآن کریم / محمد حاج ابوالقاسم، سیدمصطفی حسینی،
علی قاسمی؛ تهیه و تنظیم مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین.

مشخصات نشر

قم: آیه نور، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری

۲۴۰ ص .

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۸۱۱۴-۳۵-۲

وضعیت فهرست نویسی

فیپا

موضوع

قرآن -- حفظ -- راهنمای آموزشی

موضوع:

Qur'an -- Memorizing -- Study and teaching

شناسه افزوده : حسینی، سیدمصطفی، ۱۳۶۱-

شناسه افزوده : قاسمی، علی، ۱۳۶۰-

شناسه افزوده : Qasemi, Ali

شناسه افزوده : مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین

رده بندی کنگره : ۴۳۱۳۹۵ د ۱۵ ح / ۸ / ۸۰ BP

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۵۱

شماره کتابشناسی ملی : ۴۵۸۶۵۰۳

درسنامه حفظ قرآن کریم (سطح ۲)

تحلیل چرایی، چگونگی و اصول کلاس داری حفظ قرآن کریم

تهیه و تنظیم: مؤسسه فرهنگی قرآن و عترت نورالثقلین

کارگروه علمی: استاد شهریار پرهیزکار، حجج اسلام استاد محمد رضا شهیدی پور، سید ابوالفضل

حکیمی و مؤلفان

کارگروه تألیف: حجج اسلام دکتر محمد حاج ابوالقاسم، سید مصطفی حسینی، علی قاسمی

ویرایش محتوایی و تنظیم نهایی: حجت الاسلام علی قاسمی

ویرایش ادبی: حجت الاسلام محمد رضا اسدی

مقابله و بازبینی: حجج اسلام علی مقنی نصرآبادی، حسین رحیمی، مرتضی رحیمیان محقق

صفحه آرایی: سید قاسم سیدیان

ناشر: آیه نور

نوبت چاپ: دوازدهم / اول این ناشر ۱۳۹۶

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰/۰۰۰ تومان

قم، خیابان شهداء (صفاییه)، کوچه ۲۴، نبش فرعی سوم، ساختمان نورالثقلین

تلفن تماس: ۰۲۵-۳۷۸۳۹۴۷۴

پایگاه اینترنتی: www.shop.salamquran.ir

حق چاپ برای مؤسسه نورالثقلین محفوظ است.

۱۵	مقدمه‌ی استاد شه‌ریار پرهیزکار
۱۸	مقدمه‌ی ناشر
۲۳	بخش یکم: چرا قرآن را حفظ کنیم
۲۴	فصل یکم: جایگاه حفظ قرآن کریم در آیات قرآن
۲۴	یکم: <i>وَأَذْكُرْتَ مَا يُؤْتِيكَ مِن آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ</i>
۲۵	دوم: <i>وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدْكِرٍ</i>
۲۶	سوم: <i>بَلْ هُوَ آيَاتٌ يَبْنَتُ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ</i>
۲۸	فصل دوم: جایگاه حفظ قرآن کریم در روایات معصومان
۲۸	دسته‌ی یکم: توصیه نسبت به حفظ قرآن
۲۹	دسته‌ی دوم: ترغیب به حفظ از طریق بیان امتیازات معنوی
۲۹	درجه‌ی حافظ قرآن در بهشت
۲۹	همنشینی حافظ قرآن با انبیاء
۲۹	دسته‌ی سوم: ترغیب به حفظ از طریق بیان امتیازات اجتماعی
۲۹	اولویت حافظ قرآن در مناصب اجتماعی در عصر نبوی
۳۰	شریف‌ترین امت
۳۱	توصیه به اکرام حافظان قرآن
۳۱	بیان تأثیرات مثبت حفظ قرآن بر جامعه
۳۱	دسته‌ی چهارم: ترغیب از طریق بیان فواید و برکات حفظ قرآن
۳۱	بهره‌مندی از عقل
۳۱	مصونیت از بلا
۳۱	آمزش گناهان
۳۲	سرشناسی و مهتری در بهشت
۳۲	حق شفاعت
۳۲	دسته‌ی پنجم: تشویق‌های مادی برای حفظ قرآن
۳۲	دسته‌ی ششم: توصیه‌های ویژه‌ی به حافظان
۳۲	تشویق به مرور کردن آیات
۳۳	آموزش برخی دعاها برای فراموش نکردن قرآن
۳۴	توصیه‌های اخلاقی ویژه به حافظان قرآن
۳۵	رهنمودهایی درباره‌ی تقویت حافظه

۳۶	الف) رعایت بهداشت
۳۷	ب) تغذیه‌ی سالم
۳۷	ج) تقویت روان
۳۸	د) ورزش حافظه
۳۹	فصل سوم: حفظ قرآن از دیدگاه علماء
۳۹	شهید اول
۴۰	شهید ثانی
۴۰	سید بن طاووس
۴۰	صاحب جواهر
۴۱	آیت الله العظمی بروجردی
۴۱	آیت الله العظمی بهجت
۴۲	علامه شهید مطهری
۴۲	آیت الله العظمی مکارم شیرازی
۴۳	آیت الله العظمی صافی گلپایگانی
۴۳	آیت الله العظمی سبحانی
۴۳	آیت الله معرفت
۴۴	آیت الله حسن زاده آملی
۴۴	آیت الله العظمی امام خامنه‌ای
۴۷	نتیجه‌گیری
۴۸	فصل چهارم: پاسخ به چند پرسش
۴۸	یکم: دلیل تأکید معصومان <small>علیهم‌السلام</small> بر حفظ قرآن
۴۸	الف) جلوگیری از مہجوریت قرآن کریم
۴۸	ب) بهره‌مندی مسلمانان از اثرات تربیتی انس با قرآن
۴۹	ج) مصونیت قرآن از تحریف
۴۹	د) مصونیت جامعه‌ی اسلامی از خطر انحرافات فکری و اخلاقی
۵۰	دوم: فضیلت قرائت از روی مصحف
۵۲	سوم: عقوبت فراموشی آیات
۵۴	چهارم: عقوبت عمل نکردن به قرآن
۵۶	پنجم: حافظان بی عمل
۵۶	ششم: توسعه‌ی صنعت چاپ و ضرورت حفظ
۵۸	هفتم: اولویت پرداختن به مفاهیم
۶۰	فصل پنجم: برخی فواید حفظ قرآن کریم
۶۰	یکم: توفیق تدبیر

۶۰	دوم: تسلط بر دستورالعمل هدایت و بندگی
۶۱	سوم: عشق به محبوب
۶۱	چهارم: توفیق عمل
۶۲	پنجم: افتخار آفرینی برای تشیع
۶۲	ششم: پاسخگویی به شبهات
۶۵	بخش دوم: چگونه قرآن را حفظ کنیم
۶۶	فصل یکم: مقدمات حفظ قرآن کریم
۶۶	یکم: نیت و انگیزه
۶۸	دوم: اراده و همت والا
۶۸	سوم: نظم
۶۸	چهارم: دعا و توسل
۶۹	پنجم: ایجاد فراغت و فرصت کافی و مناسب
۶۹	ششم: انتخاب هم بحث و همراه
۷۰	هفتم: انتخاب استاد و راهنما
۷۰	هشتم: انتخاب مصحف مناسب حفظ
۷۰	۱. رسم الخط مصحف
۷۱	۲. ساده بودن
۷۱	۳. رنگ مناسب زمینه‌ی صفحه
۷۱	۴. قطع و اندازه‌ی مناسب
۷۲	۵. مصحف ترجمه‌دار آری یا خیر؟
۷۲	نهم: انتخاب ترجمه‌ی مناسب
۷۲	دهم: انتخاب تلاوت ترتیل مناسب
۷۳	ویژگی‌های ترتیل مناسب
۷۳	۱. اتقان در فصاحت و تجوید
۷۳	۲. رعایت مواضع صحیح وقف و ابتدا
۷۴	۳. تنوع و زیبایی نغمات
۷۴	۴. برخورداری از سرعت مناسب
۷۵	فصل دوم: علوم و مهارت‌های مورد نیاز
۷۵	یکم: قرائت صحیح و روان
۷۶	دوم: تجوید
۷۷	سوم: صرف و نحو
۷۸	چهارم: ترجمه و مفاهیم آیات
۷۹	پنجم: آشنایی با اصول و روش‌های حفظ قرآن

۸۰	فصل سوم: شرایط آغازین
۸۰	سن مناسب برای شروع حفظ
۸۰	حفظ کل قرآن در سنین کودکی آری یا خیر؟
۸۲	حفظ قرآن در دوران جنینی!!!
۸۳	بهترین سنین
۸۳	مدت زمان حفظ کل
۸۶	زمان مناسب برای حفظ
۸۶	الف) انتخاب بهترین زمان برای حفظ
۸۷	ب) ثابت بودن زمان حفظ
۸۷	ج) آرامش و سکوت در زمان حفظ
۸۷	مکان مناسب برای حفظ
۸۷	الف) استفاده از مکان‌های مقدس
۸۷	ب) ثابت بودن مکان حفظ
۸۸	ج) سادگی مکان
۸۹	فصل چهارم: آشنایی با گونه‌ها و روش‌های حفظ قرآن
۸۹	آشنایی با گونه‌های حفظ قرآن
۸۹	یکم: حفظ ترتیبی
۹۰	دوم: حفظ موضوعی
۹۰	سوم: حفظ سوره‌های منتخب
۹۱	آشنایی با شیوه‌های رایج حفظ قرآن
۹۱	یکم: حفظ از طریق شنیدن زیاد آیات
۹۲	دوم: حفظ از طریق تلقین مربی
۹۲	سوم: حفظ از طریق کتابت
۹۲	چهارم: حفظ از طریق خواندن و تکرار زیاد از روی مصحف
۹۳	الف) سطر محوری
۹۳	ب) محتوا محوری
۱۰۱	فصل پنجم: روش حفظ آیات جدید
۱۰۱	مراحل هشت‌گانه‌ی حفظ
۱۰۱	مرحله‌ی یکم: ترجمه و درک معنا
۱۰۲	مرحله‌ی دوم: گوش دادن تلاوت الگو
۱۰۲	مرحله‌ی سوم: خواندن
۱۰۲	مرحله‌ی چهارم: تقطیع و تکرار

۱۰۳	مرحله‌ی پنجم: پیوند محفوظات
۱۰۳	الف) برقراری پیوند میان جملات هر آیه
۱۰۴	ب) برقراری پیوند میان تمام آیات
۱۰۴	مرحله‌ی ششم: تحکیم و تکمیل حفظ
۱۰۵	مرحله‌ی هفتم: نوشتن آیات از حفظ
۱۰۶	مرحله‌ی هشتم: تکرار و مرور محفوظات برای ماندگار نمودن آن
۱۰۷	راه‌های بهسازی حافظه هنگام حفظ آیات جدید
۱۰۷	یکم: دسته‌بندی مناسب محفوظات
۱۰۸	دوم: تمرکز بر آیات مورد نظر
۱۰۸	سوم: تقطیع مناسب
۱۰۹	چهارم: ارتباط دادن آیات به خاطرات شخصی
۱۰۹	پنجم: استفاده از تداعی‌های تجسمی
۱۱۰	ششم: استراحت دادن به ذهن بعد از حفظ
۱۱۰	هفتم: تمرینات تکمیلی پس از حفظ آیات
۱۱۰	مراحل حفظ برای خردسالان
۱۱۱	توصیه‌های مهم به والدین در خصوص حفظ خردسالان
۱۱۵	فصل ششم: روش حفظ شماره‌ی آیات
۱۱۵	فواید حفظ شماره‌ی آیات
۱۱۵	یکم: استحکام و تسلط بیشتر بر محفوظات
۱۱۵	دوم: سرعت انتقال و دسترسی به محفوظات
۱۱۶	آسیب‌های احتمالی حفظ شماره‌ی آیات
۱۱۶	یکم: وابستگی به شماره
۱۱۶	دوم: حفظ نامطلوب شماره
۱۱۶	سوم: نداشتن رویه‌ی یکسان
۱۱۶	چهارم: افراط در حفظ آمار و ارقام
۱۱۷	روش حفظ شماره‌ی آیات
۱۱۹	فصل هفتم: روش مرور محفوظات
۱۲۰	اصول کارآمدی و اثر بخشی مرورها
۱۲۰	یکم: نظم و استمرار
۱۲۰	دوم: مرور از حفظ
۱۲۱	سوم: تلاوت محفوظات از روی مصحف
۱۲۱	چهارم: توجه به معانی آیات

۱۲۲	پنجم: توجه به نام سوره
۱۲۲	ششم: توجه به شماره‌ی آیات
۱۲۲	هفتم: مدیریت رفع خطاها
۱۲۳	هشتم: اولویت‌بندی محفوظات در مرور
۱۲۴	نهم: کنترل خیال هنگام مرور
۱۲۴	دهم: مرور با پرده صوتی پایین
۱۲۵	یازدهم: تجسم تصویر آیات
۱۲۵	دوازدهم: تمرکز هنگام مرور
۱۲۵	سیزدهم: مرور با محوریت سوره
۱۲۵	چهاردهم: استراحت ذهنی
۱۲۶	پانزدهم: مرور آهنگین یا ساده
۱۲۶	شانزدهم: سرعت تلاوت هنگام مرور
۱۲۷	هفدهم: تقدیم ثواب تلاوت به معصومان و اولیاء
۱۲۷	هجدهم: رعایت آداب تلاوت
۱۲۷	گونه‌های مرور محفوظات
۱۲۸	یکم: مباحثه
۱۲۸	دوم: مرور انفرادی
۱۲۹	سوم: استفاده از ترتیل استادان برجسته
۱۳۰	چهارم: مرور ذهنی
۱۳۰	پنجم: چشم خوانی
۱۳۱	ششم: کتابت
۱۳۱	مقدار مرور آیات
۱۳۱	الف) آیات روز گذشته
۱۳۱	ب) محفوظات جدید
۱۳۲	ج) محفوظات گذشته
۱۳۲	میزان مرور در طرح پنج ساله و شش ساله
۱۳۲	میزان مرور در طرح سه ساله و چهار ساله
۱۳۲	میزان مرور در طرح دو ساله
۱۳۲	میزان مرور در طرح یک ساله
۱۳۴	فصل هشتم: روش تسلط بر آیات مشابه
۱۳۴	یکم: انجام دقیق وظایف از حفظ جدید تا مرحله‌ی ماندگار شدن محفوظات
۱۳۵	دوم: تکرار زیاد

۱۳۵	سوم: دقت در تفاوت
۱۳۶	چهارم: بهره‌گیری از تجربه‌ی استادان حفظ
۱۳۶	پنجم: بهره از دانش صرف و نحو
۱۳۷	ششم: رمز گردانی
۱۳۷	۱. رمز گردانی محتوایی
۱۳۹	۲. رمز گردانی بصری
۱۴۰	۳. رمز گردانی صوتی
۱۴۰	۴. رمز گردانی از الفاظ آیه
۱۴۱	۵. رمز گردانی از طریق مجموعه‌سازی
۱۴۱	۶. رمز گردانی با توجه به وقف و ابتدا
۱۴۳	فصل نهم: عوامل تقویت تمرکز حواس
۱۴۳	یکم: تقویت انگیزه
۱۴۳	دوم: آمادگی جسمی و روانی
۱۴۴	سوم: زمان و مکان مناسب
۱۴۴	چهارم: نظم و انضباط در کار
۱۴۴	پنجم: محیط اجتماعی مناسب
۱۴۵	۱. جلسات حفظ و قرائت
۱۴۵	۲. مسابقات قرآن
۱۴۵	۳. خانواده‌ی قرآنی
۱۴۶	۴. فضای فرهنگی کشور
۱۴۶	تمریناتی برای تمرکز حواس
۱۴۶	یکم: شمارش کلمات
۱۴۶	دوم: خواندن بدون ترتیب
۱۴۶	سوم: عکس‌برداری از صفحه
۱۴۷	چهارم: یادآوری تصویر ذهنی
۱۴۷	پنجم: تخلیه‌ی ذهنی
۱۴۷	ششم: مرور ذهنی
۱۴۸	فصل دهم: روش مباحثه‌ی محفوظات
۱۴۸	فواید مباحثه
۱۴۹	شیوه‌های مباحثه
۱۴۹	یکم: آیه به آیه
۱۵۰	دوم: صفحه به صفحه

۱۵۰	سوم: دو صفحه به دو صفحه
۱۵۱	چهارم: مقطع به مقطع
۱۵۱	پنجم: تکمیلی
۱۵۱	ششم: زمانی
۱۵۱	هفتم: مسابقه‌ای
۱۵۲	مهارت‌ها و آداب مباحثه
۱۵۲	یکم: برنامه‌ریزی صحیح
۱۵۲	دوم: رقابت در مباحثه
۱۵۳	سوم: آمادگی قبل از مباحثه
۱۵۳	چهارم: پرسش و پاسخ
۱۵۳	پنجم: ثبت سابقه‌ی مباحثه
۱۵۳	ششم: توجه به آداب تلاوت
۱۵۴	هفتم: مراعات حال هم بحث
۱۵۵	فصل یازدهم: روش بازسازی محفوظات
۱۵۶	اقدامات آغازین برای بازسازی
۱۵۶	یکم: شناسایی
۱۵۷	دوم: برنامه‌ریزی و اجرا
۱۵۷	شیوه‌ی بازسازی محفوظات
۱۵۷	مرحله‌ی یکم: تقطیع و تکرار
۱۵۸	مرحله‌ی دوم: پیوند محفوظات
۱۵۸	مرحله‌ی سوم: تحکیم و تکمیل حفظ
۱۵۸	مرحله‌ی چهارم: تکرار محفوظات
۱۵۸	یادسپاری چند نکته
۱۶۰	فصل دوازدهم: روش تحکیم و تثبیت محفوظات
۱۶۱	راه کارهای تثبیت
۱۶۱	یکم: گذشت زمان
۱۶۱	دوم: تکرار محفوظات
۱۶۱	سوم: تدریس حفظ
۱۶۱	چهارم: خواندن سوره‌ها در زمان‌های سفارش شده
۱۶۲	پنجم: خواندن قرآن در نماز
۱۶۲	ششم: بهره‌گیری از آیات قرآن در گفتار و نوشتار
۱۶۴	هفتم: مرور آیات به تناسب شرایط